

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษาและการพัฒนาสมมติฐาน

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2547-2550 โดยตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน คือ (1) ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index:OCI) (2) อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy:CFA) โดยเนื้อหาในบทนี้มีดังต่อไปนี้

- 1) ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ตัวแปรและการวัดค่า
- 4) ค่าตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) การพัฒนาสมมติฐาน

3.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่แสดงรายการค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจตามวิธีซื้อธุรกิจ(Purchase method) ไว้ในงบดุลหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2550 โดยมีวิธีการคัดเลือกประชากรโดยไม่รวมบริษัทต่อไปนี้

- 1) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ หน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ได้แก่ หมาดธนาคาร หมาดเงินทุนและหลักทรัพย์ และหมาดประกันชีวิต เนื่องจากในประเทศไทยธุรกิจเหล่านี้มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ธุรกิจเหล่านี้มีความแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ

- 2) บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการเนื่องจากมีฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่มีความเสี่ยงและต้องอยู่ภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ดังนั้นขอบเขตประชากรซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามวิธีการคัดเลือกประชากรมีดังนี้

ประชากรปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน	61	บริษัท
ประชากรปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน	67	บริษัท
ประชากรปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน	72	บริษัท
ประชากรปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน	71	บริษัท
รวม	<u>271</u>	บริษัท

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากขอบเขตประชากรได้ตัดบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีข้อมูลตัวแปรไม่ครบในช่วงปี พ.ศ. 2547-2550 ออกไป ทำให้มีกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ. 2547 มีจำนวน	48	บริษัท
กลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน	48	บริษัท
กลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน	48	บริษัท
กลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน	<u>48</u>	บริษัท
รวม	<u>192</u>	บริษัท

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วยงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของประชากรที่มีรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี พ.ศ.2547-2550 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และศึกษาจากหนังสือ วารสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีผู้วิจัยรวบรวมไว้

3.3 ตัวแปรและการวัดค่า

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็นตัวแปรตาม ตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบาย และตัวแปรควบคุม โดยมีวิธีการวัดค่า ดังต่อไปนี้

3.3.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

คือ คุณภาพกำไรโดยตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไรประกอบด้วย

1) ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}{\text{กำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}$$

เป็นตัวบ่งบอกว่าหากกิจการที่มีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานในจำนวนที่สูงพอๆกับกำไรที่ทำมาหาได้จะมีความเป็นไปได้ว่ากำไรนั้นจะเกิดจากการดำเนินงานอย่างแท้จริง ถือเป็นกำไรที่มีคุณภาพ โดยที่ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานยิ่งมากยิ่งดี เนื่องจากแสดงว่ากิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานจากกำไรของกิจการในจำนวนที่มากแสดงว่ากำไรมีคุณภาพ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543)

2) อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA)

=
$$\frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}{\text{เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร+สินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้น+เงินปันผลจ่าย+การจ่ายชำระหนี้สิน}}$$
 เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่จะนำไปลงทุนในสินทรัพย์ถาวร นำไปซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นเพื่อนำมาขาย นำไปจ่ายเงินปันผล และนำไปจ่ายชำระหนี้สินของกิจการ อัตราส่วนที่เกิน 1 ติดต่อกันหลายๆงวดเป็นตัวบ่งบอกความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เพียงพอต่อรายจ่ายหรือภาระผูกพัน โดยที่อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานยิ่งมากยิ่งดี เนื่องจากแสดงว่ากิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานได้เพียงพอที่จะนำไปจ่ายรายจ่ายที่จำเป็นของกิจการแสดงว่ากำไรมีคุณภาพ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543)

3.3.2 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรอธิบาย (Explanatory Variable)

คือ ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ โดยเป็นค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจของกิจการ หลังจากหักค่าเพื่อการด้อยค่าออกแล้ว ทั้งนี้ได้ปรับมูลค่าของค่าความนิยมในรูปสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม เนื่องจากค่าความนิยมที่รวบรวมได้นั้นมีแหล่งที่มาจากบริษัทที่มีความแตกต่างกันในด้านขนาดของกิจการ

3.3.3 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรควบคุม (Control Variable)

1) ขนาดของกิจการ (SIZE)

ขนาดของกิจการวัดจากสินทรัพย์รวมโดยใส่ลอการิทึมฐานสิบ เพื่อปรับความแตกต่างของขนาดกิจการ

2) อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี (MKT/BOOK)

อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี วัดจากมูลค่าตลาดของหุ้นสามัญ 1 หุ้นหารด้วยมูลค่าตามบัญชีของหุ้นสามัญ 1 หุ้น

3) อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ (LEV)

อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้วัดจากหนี้สินรวมหารด้วยสินทรัพย์รวม

4) กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (CFO)

กระแสเงินสดจากการดำเนินงานวัดจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์

รวม

5) ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวม (ABSACC)

ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวมวัดจากค่าสัมบูรณ์ของกำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษีลบกระแสเงินสดจากการดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์รวม

6) ผลขาดทุนของกิจการ (LOSS)

ผลขาดทุนของกิจการ ที่มีเกณฑ์การวัด คือ จะแทนค่าเป็น 1 ถ้ากิจการขาดทุน หากไม่ใช่จะแทนค่าเป็น 0

3.4 ตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้พัฒนาตัวแบบเพื่อใช้ในการศึกษา โดยแบ่งตัวแบบออกเป็น 2 สมการ เนื่องจากตัวแทนในการวัดคุณภาพกำไร ประกอบด้วยอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน คือ (1) ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index: OCI) (2) อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Cash Flow Adequacy: CFA)

ตัวแบบที่ 1

$$OCI = \beta_0 + \beta_1[GW] + \beta_2[SIZE] + \beta_3[MKT/BOOK] + \beta_4[LEV] + \beta_5[CFO] + \beta_6[ABSACC] + \beta_7[LOSS] + e$$

ตัวแบบที่ 2

$$CFA = \beta_0 + \beta_1[GW] + \beta_2[SIZE] + \beta_3[MKT/BOOK] + \beta_4[LEV] + \beta_5[CFO] + \beta_6[ABSACC] + \beta_7[LOSS] + e$$

โดยที่

β_x = สัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient)

OCI = ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

CFA = อัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

GW	=	ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ
SIZE	=	ขนาดของกิจการ
MKT/BOOK	=	อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี
LEV	=	อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้
CFO	=	กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน
ABSACC	=	ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวม
LOSS	=	ผลขาดทุนของกิจการ (Dummy Variable แทนค่าเป็น 1 ถ้ากิจการขาดทุน หากไม่ใช่จะแทนค่าเป็น 0)
e	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแล้วจะนำข้อมูลมาทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ซึ่งสามารถแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะเบื้องต้นของตัวแปร ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด (Mean) ค่ามัธยฐานของข้อมูล (Median) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เนื่องจากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (dependent variable) กับตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งมีจำนวนมากกว่าหรือเท่ากับ 2 โดยตัวแปรอิสระนอกจากตัวแปรที่เราสนใจศึกษา ยังมีตัวแปรควบคุม (Control variable) โดยเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะส่งผลต่อตัวแปรตาม และใส่ไว้ในสมการเพื่อให้ผลของตัวแปรตามเกิดจากตัวแปรอิสระอย่างแท้จริง ดังนั้นการใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุจึงสามารถตอบคำถามของงานวิจัย

3.6 การพัฒนาสมมติฐาน

จากแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบาย 1 ตัว คือ ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ และตัวแปรควบคุม 6 ตัว คือ ขนาดของกิจการ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวม และผลขาดทุนของกิจการ สำหรับเหตุผลและทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ กับคุณภาพกำไรมีดังนี้

3.6.1 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรอธิบาย (Explanatory Variable)

คือ ค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจ โดยเป็นค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจของกิจการ หลังจากหักค่าเพื่อการด้อยค่าออกแล้ว ทั้งนี้ได้ปรับมูลค่าของค่าความนิยมในรูปสัดส่วนค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวม เนื่องจากค่าความนิยมที่รวบรวมได้นั้นมีแหล่งที่มาจากบริษัทที่มีความแตกต่างกันในด้านขนาดของกิจการ

เนื่องจากค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้ขายซื้อที่มีต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นตามมาในภายหลังจากการรวมธุรกิจ ดังนั้นค่าความนิยมจากการรวมธุรกิจจึงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไร จึงเป็นที่มาของสมมติฐาน ดังนี้

H_1 : ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

H_2 : ค่าความนิยมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนความเพียงพอของกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

3.6.2 ตัวแปรอิสระ : ตัวแปรควบคุม (Control Variable)

จากการศึกษาในอดีตพบว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรในแต่ละงานวิจัยมีความแตกต่างกัน เนื่องมาจากวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่แตกต่างกันจึงตัดตัวแปรบางตัวซึ่งเป็นการศึกษาเจาะจงไปในรายละเอียดของการศึกษา เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีและคุณภาพกำไรไม่รวมตัวแปร ประเภทของผู้สอบบัญชี ระยะเวลาของผู้สอบบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทลูกค้า (ทักษิลา สังขสุวรรณ, 2548) หรือการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของการตรวจสอบและการจัดการรายการบัญชีของบริษัทที่เสนอขายหุ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไต้หวัน ไม่รวมตัวแปร ประเภทของผู้สอบบัญชี กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไต้หวัน กิจการในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (Ken et al., 2005) ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของการศึกษานั้นๆและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา

ในครั้งนี้ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ตัวแปรควบคุมที่นำมาใช้มีจำนวน 6 ตัวได้แก่ ขนาดของกิจการ อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวม และผลขาดทุนของกิจการ (Jerry et al., 2006; Flora F. Niu, 2006; Ken et al., 2005; ทศลียา สังขสุวรรณ, 2548) เนื่องจากการศึกษาในอดีตพบว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไร โดยตัวแปรควบคุมทั้ง 6 สามารถอธิบายเหตุผลได้ ดังนี้

1) ขนาดของกิจการ (SIZE)

เนื่องจากกิจการที่มีขนาดใหญ่กว่าอาจมีรายการบัญชีที่มากกว่าและบันทึกรายการคงค้างไว้ด้วยจำนวนที่สูงกว่า เพราะต้องลงทุนด้วยจำนวนที่มากกว่า (ทศลียา สังขสุวรรณ, 2548) ดังนั้นขนาดกิจการมักมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับรายการคงค้าง และทิศทางตรงกันข้ามกับคุณภาพกำไร

2) อัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี (MKT/BOOK)

เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างราคาตลาดของหุ้นสามัญต่อมูลค่าทางบัญชีของหุ้นสามัญ 1 หุ้น แสดงถึงราคาหุ้นที่นักลงทุนยอมจ่าย ณ ขณะนั้นว่าเป็นกี่เท่าของมูลค่าตามบัญชี หากอัตราส่วนดังกล่าวมีค่าสูงแสดงว่านักลงทุนทั่วไปในตลาดมองว่ากิจการมีศักยภาพที่จะเติบโตสูงและคาดว่าผลการดำเนินงานหรือผลตอบแทนในหลักทรัพย์ที่ตนซื้อจะมาจะได้จึงยอมจ่ายซื้อหลักทรัพย์ในราคาที่สูงกว่ามูลค่าทางบัญชี จึงมีความเป็นไปได้น้อยที่กิจการจะบริหารจัดการรายการทางบัญชีผ่านรายการคงค้าง ส่งผลให้คุณภาพกำไรสูง (ปทุมทริก โภกกระณี, 2550) ดังนั้นอัตราส่วนราคาตลาดต่อมูลค่าทางบัญชี จึงแปรผันตรงกับคุณภาพกำไร

3) อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ (LEV)

จากการศึกษาในอดีต Aboody et al (1999) พบว่ากิจการที่มีอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ที่มากมีความสามารถในการจัดหาเงินทุน โอกาสที่จะขอกู้ หรือการทำธุรกรรมด้านเครดิตน้อยลงทำให้กิจการเกิดแรงจูงใจหรือแนวโน้มที่จะบริหารจัดการรายการทางบัญชีในงวดปัจจุบัน ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อผลการดำเนินงาน ราคาหลักทรัพย์ และผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในอนาคต (Aboody et al, 1999 อ้างถึงใน ศันสนีย์ สุริยจิตชูสกุล, 2548) ดังนั้นอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ก็มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับคุณภาพกำไร

4) กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (CFO)

เนื่องจากกิจการที่มีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานสูง แสดงว่ากิจการนั้นมีผลการดำเนินงานที่ดีและมีความเป็นไปได้น้อยที่จะนำรายการคงค้างมาใช้ในการบริหารจัดการรายการทางบัญชีของกิจการ (ปทุมทริก โภกกระณี, 2550) ดังนั้นกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมี

ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับรายการคงค้างและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับคุณภาพกำไร

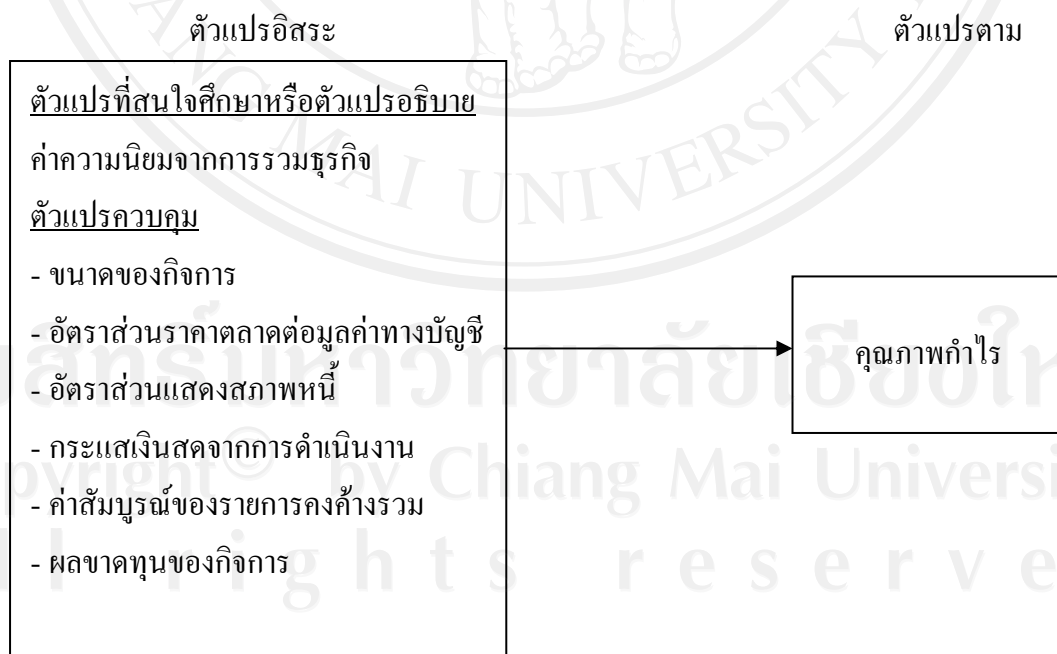
5) ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวม (ABSACC)

เนื่องจากการบริหารจัดการรายการทางบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระแสกำไรราบเรียบขึ้น ดังนั้นหากปีไหนที่กิจการมีกำไรสูงมากมักจะปรับค่าใช้จ่ายให้สูงขึ้นเพื่อให้กำไรลดลง และปีที่กิจการมีผลกำไรน้อยก็มักจะปรับค่าใช้จ่ายให้น้อยเพื่อให้กำไรสูงขึ้น เพื่อสะท้อนกระแสกำไรที่เกิดขึ้นเป็นประจำหรือสม่ำเสมอมากขึ้น ทำให้กระแสเงินสดและกำไรไม่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันส่งผลให้กำไรมีคุณภาพต่ำ (ทศลิตยา สังขสุวรรณ, 2548) ดังนั้นค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างจึงมักมีความสัมพันธ์ตรงข้ามกับคุณภาพกำไร

6) ผลขาดทุนของกิจการ (LOSS)

จากการศึกษาในอดีต Burgstahler and Dichev (1997) พบว่ากิจการจะมีการบริหารจัดการรายการทางบัญชีเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการรายงานการลดลงของกำไรและการขาดทุน ดังนั้นหากกิจการขาดทุนจะเกิดแรงจูงใจที่จะบริหารจัดการรายการทางบัญชีส่งผลให้คุณภาพกำไรลดลง

จากการพัฒนาสมมติฐานข้างต้นสามารถสรุปและจัดทำกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา